

DEMOCRACY IN MOTION

Education and Culture DG
'Europe for Citizens' Programme

OMNIBUS
FÜR DIREKTE DEMOKRATIE IN DEUTSCHLAND

Mehr Demokratie e.V.

12 zemalja, 8.000 km, 1 cilj

- putovanje po Jugoistočnoj Evropi

U jesen 2009. OMNIBUS kreće na istorijsku turneju po 12 zemalja Jugoistočne Evrope. Time se odazivamo pozivu Gete-instituta u Atini kao i Gete-institutâ i drugih partnera u Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu, Skoplju, Sofiji, Solunu, Istanbulu, Bukureštu, Beogradu, Budimpešti, Bratislavi, Lincu, Beču i Minhenu.

Tokom desetonedeljnog putovanja zaustavljaćemo se u glavnim gradovima svih 12 zemalja i susrešćemo se sa kulturnim prostorom koji fascinira svojom posebnom istorijom i raznovršnošću življenja.

Mesta na kojima se nalaze Gete-instituti za to vreme postaju otvoreni forumi u kojima učešće građana postaje realnost. U okviru manifestacija i susreta, koji će se organizovati, želeli bismo da plastično razvijamo ideju na koji način

su povezane demokratija i umetnost. Zajedno sa ljudima koji tamo žive, želimo da pronađemo odgovor na pitanje o zajedničkoj viziji Evrope i o kreativnim mogućnostima neophodnim za njenu realizaciju.

Najznačajniji trenuci tog putovanja biće boravci u Grčkoj i na Bosforu. Tamo su predviđene dve manifestacije sa učesnicima iz inostranstva. Gde god se bude zaustavljao karavan, odvijaće se raznovrstan i dinamičan program. Tako su, na primer, planirani susret sa studentskim pokretom u Zagrebu, poseta školi u Sarajevu, poseta nemačke kulturne nedelje u Skoplju i bijenala u Solunu i Atini. Brojne ostale zanimljive tačke programa se tek razrađuju, a planiraju se uz pomoć lokalnih partnera i Gete-instituta na licu mesta.

OMNIBUS

„OMNIBUS za direktnu demokratiju“ već 22 godine sprovodi u praksu jednu ideju umetnika Jozefa Bojsa (Joseph Beuys).

Naš alat je dvospratni omnibus, putujuća škola suverenosti i mišljenja. Sa nama putuju i ideje o tome kako ljudi da samostalno oblikuju društvo, a pre svega ideja direktne demokratije.

OMNIBUS za godinu dana poseti oko 100 nemačkih gradova gde će, na nekoliko dana, otvoriti prostor za razgovore na trgovima, u pešačkim zonama, školama, na univerzitetima i u preduzećima.

Tako se razgovor vodi o umetnosti i kulturi, novčanim i privrednim tokovima, prosveti i školstvu, ekologiji, a sve više i o pitanjima koja se tiču Evrope.

omnibus = (lat.) za sve, kroz svih, sa svima

www.omnibus.org

Više demokratije

jemotorzanarodnaizjašnjavanja i bolje izborno pravo. Svaki glas ima istu vrednost, a svaki čovek ima pravo učestvovanja.

www.mehr-demokratie.de

Prošireni pojam umetnosti & demokratija

Jozef Bojs opisuje buduću ideju uzajamnog delovanja ljudi na osnovama slobode i samoodređenja kao „Socijalnu plastiku“. Čovek je odgovoran za oblikovanje forme te celine. Bojs je već 1971. u Diseldorfu osnovao „Organizaciju za direktnu demokratiju putem narodnog izjašnjavanja“. Na izložbi „documenta 5“ u Kaselu je sa posetiocima 100 dana razgovarao o „Proširenom pojmu umetnosti“ i neophodnosti Direktne demokratije zarad realizacije Socijalne plastike. Nadovezujući se na to, smatramo da putovanje s jeseni 2009. predstavlja doprinos „Proširenom pojmu demokratije“.

KLODIN NIRT

Portparol udruženja Više demokratije i inicijatorica belog OMNIBUSA

BRIGITTE KRENKERS

Inicijatorica prvog OMNIBUSA 1987. Članica društva i menadžerka turneje

MAKSI CURMILEN

Saradnica OMNIBUS-a, menadžerka turneje

ROMAN HUBER

Predsednik Izvršnog odbora udruženja Više demokratije

JOHANES ŠTITGEN

Umetnik, pohađao master klas kod Jozefa Bojsa, jedan od tvoraca ideje i član društva

ZUZANE ZOHER

Građanska savetnica udruženja Više demokratije

GERALD HEFNER

Suosnivač udruženja Više demokratije, član Evropskog parlamenta

VERNER KIPERS

Poslednjih 8 godina, vozač belog OMNIBUS

KOSTA TUBEKIS

Filmski producent i saradnik OMNIBUS-a i udruženja Više demokratije

KATRIN TOBER

Politikološkinja, saradnica OMNIBUS-a i udruženja Više demokratije

MIHAEL FON DER LOE

Poslovni direktor OMNIBUS-a, neprofitnog društva sa ograničenom odgovornošću

REA TENGES-STRINGARIS

Istoričarka umetnosti, saradnica Jozefa Bojsa, angažovana oko Više demokratije i OMNIBUS-a

RALF-UVE BEK

Protestantski sveštenik, Direktor pres-biroa pokrajinske protestantske crkve u Tirinigiji i Saksonija-Anhalt, inicijator dva narodna izjašnjavanja

KARL-HAJNC TRIČLER

Umetnik, saradnik OMNIBUS-a.

VOLFGER PELMAN

Gete-institut, programski direktor u Atini zadužen za region Jugoistočne Evrope

Zašto DEMOKRATIJA?

„Demokratija u pokretu“ glasi lajtmotiv jedne nekonvencionalne umetničke akcije koja traje oko 2 meseca, a koja je „startovala“ na inicijativu Gete-instituta u Atini.

Polazna tačka planova od pre dve godine i u čijoj realizaciji sada, na veoma različite načine, učestvuje dvanaest Gete-instituta iz Jugoistočne Evrope, bilo je predstojećih dvanaest značajnih godišnjica koje se u Nemačkoj obeležavaju 2009. godine: 1949. bila je godina osnivanja obe nemačke države, Savezne Republike Nemačke (SRN) i Nemačke Demokratske Republike (NDR). Osim toga, slavićemo 60 godina od donošenja saveznog ustava (Grundgesetz), a 9. novembra se navršava 20. godišnjica pada Berlinskog zida.

Taj istorijski događaj koji je predstavljao mirni narodni ustanak, označio je kraj hladnog rata, doveo je ne samo do ponovnog ujedinjenja Nemačke i izmenjene mapu Evrope, nego je imao i globalne posledice.

Iaktuelnapolitičkasituacijausvetu, evropska debata o Lisabonskom ugovoru, svetska ekonomska kriza, brojni ratovi, krizna žarišta, korupcionaški skandali i opšta nezainteresovanost za politiku svedoče o nesmanjenom značenju teme “Demokratija”.

U tom kontekstu može delovati paradoksalno što se demokratija, kao nadređena ideja vodilja naše kulture, uglavnom prepušta političkim partijama i funkcionerima, a samo je mali broj nezavisnih inicijativa i interesnih grupa čiji je proklamovani cilj jačanje demokratije.

Demokratija kao umetničko delo

Na kraju 20. veka bilo je malo onih koji su toliko snažno izmenili i obeležili svet umetnosti kao što je to učinio Jozef Bojs koji je čoveka shvatao kao meru svih stvari. Polazeći od spoznaje da je kreativnost jedna od bitnih odlika čoveka, Bojs je praktikovao prošireni pojam umetnosti koji se, daleko prevazilazeći estetsku dimenziju, bavi opitanjima kulture, prirode i socijalnih struktura. Osnivanjem “Organizacije za direktnu demokratiju i narodno izjašnjavanje” Bojs je pronašao ekvivalent svog utopijskog nacrtu društva kao “socijalne plastike”.

Bojs je već za svoju prvu akciju bazične demokratije koristio jedan

stari omnibus kao slikoviti simbol slobodnog i samostalnog učešća svih u oblikovanju zajednice.

1987, ubrzo po Bojsovoj smrti, okupili su se ljudi koji su pod nazivom “OMNIBUS za Direktnu demokratiju” želeli da nastave njegovu misiju zastupajući “putujuću školu suverenosti”. Suosnivači članovi tog društva su, između ostalih, Brigitte Krenkers i Johanes Štitgen, bivši student master klase i jedan od najbližih saradnika Jozefa Bojsa.

Krenuvši od izložbe “documenta 8”, bus je putovao uglavnom po Nemačkoj, a organizatori su svuda, po uzoru na Bojsa, nastojali da razgovaraju sa ljudima kako bi oni aktivno učestvovali u oblikovanju socijalne plastike. Više od 20 godina, bus predstavlja forum za susrete i razgovore, motor za brojne uspešne narodne inicijative i proširenje prava i učešće građana u procesu donošenja političkih odluka.

Sledeći cilj da povezuje politiku i umetnost, „OMNIBUS za direktnu demokratiju” sada treba da zastane kod svih Gete-instituta u Jugoistočnoj Evropi i da, u skladu sa svojim konceptom, pruži povod i platformu za razgovore, diskusije i raznovrsne kulturne aktivnosti. Uz podršku Evropske Unije, celu turneju snimiće jedan filmski tim, a putovanje se može virtuelno pratiti i na internetu.

Bus će biti integrisan i u program nekoliko umetničkih bijenala, ali će i parlamenti, muzeji, ambasade, škole, akademije i javna mesta postati mesta na kojima se razmišlja o demokratiji.

Jedan od najsimboličnijih i najznačajnijih trenutaka ovog putovanja biće akcije u Atini, mestu nastanka ideje o direktnoj demokratiji.

Želeli bismo da se zahvalimo svim našim partnerima i svima onima koji podržavaju ovu akciju, a pre svega predstavnicima i članovima obe organizacije koje su nosioci ovog projekta, neprofitnoj OMNIBUS d.o.o. i Građanskoj inicijativi “Više demokratije”, koje su sa puno entuzijazma i angažmana prihvatile naš poziv.

Volfgang Pelman
Direktor programskoj odeljenja
Gete-institut u Atini

Obnova ideje demokratije iz duha umetnosti

Grčka, a pre svega Atina kao mesto rođenja demokratije iz umetnosti - slika toga: Dionisovo pozorište u podnožju Akropolja - i mesto rođenja filozofije, dakle slobodnog mišljenja, predstavlja mesto na kojem je rođena Evropa. Danas, 2500 godina kasnije, Evropa, pitanje o njenom budućem obliku - a to je pitanje o njenom identitetu - ponovo je na dnevnom redu: obnova ideje demokratije iz duha umetnosti. To bismo želeli da svečano zapečatimo na Pniksu, istorijskom mestu glasanja u Atini.

Johanes Štitgen

Rad OMNIBUSA je utemeljen u Proširenom pojmu umetnosti, koji - usled svoje usmerenosti ka slobodi - osposobljava čoveka da smenjuje strukture uticaja sa strane.

OMNIBUS, uvek zajedno sa VIŠE DEMOKRATIJE, sebe poima kao instrument novog utemeljenja ideje demokratije u svakom čoveku. Dakle, ideje u kojoj se svaki čovek pojavljuje kao odgovoran i kompetentan sustvaralac društva zasnovanog na ravnopravnosti. Na to se odnosi i izjava Jozefa Bojsa da je „svaki čovek umetnik“.

To novo utemeljivanje demokratije može da usledi samo neposredno - stoga: direktna demokratija. „Direktno“ znači: ona može da se razvije samo u čovekovom Ja, a on sam mora neposredno da je koristi. U vidu neposrednih glasanja o svim životno važnim pitanjima koja se tiču svih. Princip 'izbora' se - na svim nivoima - mora dopuniti principom 'izjašnjanja' . trostepenost kao pogodan oblik: narodna inicijativa, zahtev za održavanje narodne inicijative, odluka putem narodne inicijative.

Bezte dopune, čistoparlamentarna tj. indirektna demokratija sve se više degradira u partokratiju koju

ljudi sve više osećaju kao tuđu vlast. Kao nedemokratiju. A već odavno znamo da je ona postala manevarska masa kapitalističkih profitnih interesa i njihovih monopola moći. Shvatanje da ljudi nisu osposobljeni za samoodređenje i samoupravljanje predstavlja osnovnu zabludu koja, u sprezi sa kapitalizmom koji nije pod kontrolom demokratije, dovodi do razornih posledica, poznatih, u međuvremenu, kao Ekološka kriza, Socijalna kriza, Novčana kriza itd. U celini se radi o globalnim katastrofama koje su, pored ostalog, izazvane i skraćenim pojmovima - u zbiru: skraćena predstava o čoveku. Izraz toga predstavljaju dominantne strukture moći. Ali, čovek je predodređen da bude biće slobode! Ne u svom još uvek skraćenom obliku, nego kao stvoritelj višeg oblika. Neprihvatanje toga predstavlja propast i njega samog i Zemlje i svih bića što na njoj žive.

Pitanje demokratije, postavljeno na ovako direktan način, jeste pitanje identiteta. Primer: sasvim aktuelno pitanje o identitetu Evrope izvan nacionalnih granica.

OMNIBUS koji iz Nemačke kreće na put po zemljama Jugoistočne Evrope - inicijator: Gete-institut

iz Atine - predstavlja usaglašenu sliku. Kuda god stigne, on nije samo glas, nego i uvo. Kako se svi ti različiti jezici mogu prenositi? Pažljivo slušanje glasa onog Drugog jeste počinjanje ispočetka u nečemu stranom, poreklo ideje „demokratije“ - direktno. Ujedno i ponovno prisećanje značenja ove ideje potekle pre dve i po hiljade godina u Grčkoj.

To je trag koji sledi OMNIBUS ZA DIREKTNU DEMOKRATIJU U NEMAČKOJ.

Johanes Štitgen (Johannes Stüttgen), o Uskrsu 2009.

Umetnička koncepcija i čišćenje (revolucija) pojmova

1.

U najvišoj idejnoj slici čovečanstva princip DEMOKRATIJE

SLOBODA JEDNAKOST BRATSTVO

predstavljen je srednjim elementom, JEDNAKOŠĆU. DEMOKRATIJA se izvodi iz JEDNAKOSTI svih ljudi U PRAVU. Ideja JEDNAKOSTI, srednji element, ne znači da su svi ljudi jednaki, nego samo da svi imaju ISTA PRAVA. JEDNAKOST se, dakle, odnosi na PRAVNI POREDAK društva. DEMOKRATIJA je pravni poredak društva koji se temelji na JEDNAKOSTI.

2.

Međutim, odakle se daje PRAVO? DEMOKRATIJA znači: "Sva moć potiče od naroda." Suveren prava U DEMOKRATIJI je narod. Ali, narod smo svi mi, svako od nas! Svako sa svojim glasom, a svaki glas zaista ima jednaku težinu. Ta JEDNAKA TEŽINA svakog glasa je, pak, obezbeđena samo ako je svaki glas zaista slobodan, tj. nije tutorisan, nije diktiran. Tu se, dakle, pojavljuje prvi element ove trijade, SLOBODA. SLOBODA je u čoveku utemeljena kao individualnost, kao JA. Ona se odnosi na njegovu posebnost, jedinstvenost, produktivnost, kreativnost, na njegovo mišljenje, osećanje i htenje, na njegov duh.

"Svaki čovek je umetnik", kaže Jozef Bojs (Joseph Beuys). Pritom misli na BIĆE SLOBODE kao potencijal u svakom čoveku. U njemu je utemeljeno sve.

Tako je proizvodnja i oblikovanje PRAVA – a na višem nivou: proizvodnja i oblikovanje DEMOKRATIJE (u kojoj je pravo zasnovano na principu JEDNAKOSTI svih u pravu) – INDIVIDUALNI ČIN OBLIKOVANJA SLOBODNOG ČOVEKA. Prava se ne mogu crpsti odozgo, nego samo odozdo, tj. iz SLOBODE i SAMOODREĐENJA svakog pojedinačnog čovekovog JA.

JEDNAKOST, dakle, ne ukida SLOBODU pojedinca, nego tu SLOBODU uzdiže u VIŠI OBLIK – u SLOBODNI OBLIK DRUŠTVA.

3.

Najviši oblik SLOBODE se, međutim, pojavljuje u trećem elementu, BRATSTVU.

BRATSTVO (LJUBAV) se odnosi na PODELOM RADA USLOVLJENU KOOPERACIJU svih u okviru proizvodnje, prometa, zadovoljavanja potreba i ljubavlju ispunjenom tj. brižnom odnosu prema prirodi i resursima. BRATSTVO (LJUBAV) je princip EKONOMIČNOSTI koji čovek mora da ostvaruje. Taj princip ukazuje na (i proizvodi) BUDUĆI OBLIK jedne slobodne ekološke svetske privrede. -

- Jozef Bojs: „SOCIJALNA SKULPTURA“.

Za ovaj budući oblik koji prevazilazi trenutni koji još uvek nije slobodan, još uvek nije demokratski, još uvek nije bratski (nego egoistični) oblik, nastanak tog srednjeg elementa, tj. istinske demokratije predstavlja odlučujući prag koji valja preći NA KRAJU 20. VEKA. Jer, novi ekonomski zakoni, novi zakoni kapitala, novi zakoni novca, primera radi, mogu – proističući iz slobode čovekovog JA i njegove sposobnosti oblikovanja – da se realizuju samo preko DEMOKRATSKIH, dakle RAVNORAVNIH PRAVNIH DOGOVORA.

Tako je realizacija JEDNAKOSTI (demokratije) iz SLOBODE (stvaralačka snaga ljudskog Ja) preduslov za realizaciju BRATSTVA (Totalno umetničko delo „socijalna skulptura“), u kome se tek SLOBODA pojavljuje u potpunosti.

4.

Zarad spoznaje i jačanja te duhovno-umetničke konstelacije

- SLOBODA JEDNAKOST BRATSTVO -

ne bi li najzad sa neba (1. put se pojavila pre 200 godina iznad Pariza) stigla na Zemlju, OMNIBUS ZA DIREKTNU DEMOKRATIJU U NEMAČKOJ već 7 godina putuje kroz Nemačku, kao sredstvo „proširenog pojma umetnosti“. Tačno 7 godina posle njegove 1. etape (septembar 1987. documenta 8, Kasel) gostovaće septembra 1994. u Parizu (povodom izložbe „Jozef Bojs“ u Centru Pompidu).

Johanes Štitgen, 1994.

(povodom putovanja OMNIBUSA za Pariz, 1994, na poziv Centra Pompidu)

Ispunjenje demokratije putem narodnog izjašnjavanja

Opšte je poznato: mnoge evropske zemlje se nalaze u krizi: prezaduženost države, korupcija, nezaposlenost, siromaštvo dece, nemogućnost finansiranja zdravstvenog osiguranja, penzija i drugih davanja, nepravedni i neefikasni poreski sistemi, nedostatak kvaliteta u školama i na univerzitetima, samo su neki od primera. Ko god želi da svoju zemlju ojača za izazove aktuelnog trenutka, mora da promeni svoju politiku i da izmeni zakone koji već odavno više ne odgovaraju zahtevima današnjice. Pravo i politika su uvek izložene toj opasnosti: zamrzavanje prošlosti umesto omogućavanja budućnosti. Ali, zašto je toliko teško izvršiti neke promene?

Iza navedenih problema se krije onaj elementarni: problem demokratije. Jer, od stanja naše demokratije zavisi da li i na koji način će se donositi odluke. Demokratija polazi od toga da su pred pravom svi građani jednaki. A i da svi moraju da učestvuju u postizanju dogovora o tom pravu.

Dakle, šta treba učiniti? Potrebna nam je dopuna predstavničke demokratije putem direktne demokratije, putem plebiscitâ. Cilj mora biti učešće građana u odlukama koje se tiču njih i stavljanje rasprava o konkretnim pitanjima u prvi plan. Ne radi se samo o ličnostima, niti o partijama i moći, nego o određenim konkretnim pitanjima - na primer o predlozima za suzbijanje korupcije.

Za kvalitet direktne demokratije presudno je oblikovanje njenih procedura. Pitanje na koji način će biti regulisanje narodne inicijative, zahtevi za održavanje narodne inicijative i odluke putem narodne inicijative, podjednako je važno kao i načelna diskusija o njihovom uvođenju. Procedure direktne demokratije treba da građanima daju moć i da služe podeli moći, a to znači da oni neće biti inicirani i kontrolisani „odozgo“, nego „odozdo“. „Odozdo“ znači da jedan deo građana koji glasaju ima pravo da podnese zahtev za inicijativu, koja će, nakon što bude prihvaćena, rezultirati u obavezujućem referendumu. Sprovođenje ove procedure je u svakom trenutku transparentno, a kontrolišu ga građani.

Ovo treba razlikovati od plebiscita „odozgo“. Tu odlučuje „moć“, najčešće predsednik države ili šef vlade, kada se pita narod, i o kojim temama. Plebisciti su često instrumenti moći kojima ljudi na vlasti pokušavaju da, uz pomoć „naroda“, učvrste svoju vlast.

Nažalost, ne pravi se razlika između plebiscitarnih procedura i onih koji se odnose na direktnu demokratiju, što se ogleda i u tome da se ove dve procedure, koje se temeljno međusobno razlikuju,

označavaju istim nazivom „referendum“. Procedure direktne demokratije se često diskredituju tako što se izjednačavaju sa plebiscitima koje su sproveli raznorazni diktatori i autoritarni režimi.

Roman Huber, Predsednik Izvršnog odbora udruženja Više demokratije

Kod oblikovanja inicijativnih i referendumskih procedura mora se obratiti pažnja na čitav niz elemenata.

Kvalitet demokratskih procedura neposredno utiče na kvalitet događaja. Dobre procedure glasanja koriste građanima, a ne političarima. Tako građani postaju kreatori socijalne celine u kojoj žive.

Broj potpisa

Koliko je potrebno potpisa građana sa pravom glasa da bi se održao neki referendum?

Preporuka: u zavisnosti od nivoa, početna barijera ne bi trebalo da bude viša od 5% svih građana sa pravom glasa.

Rok za prikupljanje potpisa

Koliko vremena je na raspolaganju za prikupljanje potpisa?

Preporuka: Komunikacija – informisati, diskutovati, učiti, to je srce direktne demokratije i ne može se postići bez vremena. Da bi se lansirala neka inicijativa na nivou cele države potrebno je najmanje 12 meseci, preporučuje se 18 meseci.

Način prikupljanja

Da li se potpisi mogu prikupljati slobodno ili se potpisivanje mora vršiti u pisarnicama i drugim službenim prostorijama?

Preporuka: Dobro izgrađena demokratija ne poznaje restrikcije u pogledu prikupljanja, osim da bi se sprečilo neprimetno potpisivanje od strane lica koja na to nemaju pravo.

Važnost narodnog izjašnjavanja/ Zahtevi u pogledu kvalifikovane većine

Da li je potrebna kvalifikovana većina onih koji se izjašnjavaju i/ili kvorum, ili je dovoljna većina onih koji se izjašnjavaju?

Preporuka: Često se, u pogledu važnosti odluka putem narodne inicijative propisuju posebne obaveze učestvovanja. To dovodi do poništavanja odluka donetih putem narodne inicijative. Trebalo bi da važe isti zahtevi u pogledu priznavanja većine koji važe i u parlamentu. Odlučuje većina

Teme izjašnjavanja

O kojim temama se može odn. ne može odlučivati putem direktne demokratije?

Preporuka: Građani bi trebalo da imaju mogućnost odlučivanja o istim temama kao i njihovi izabrani predstavnici.

Glossary of direct democratic procedures

This glossary explains common expressions of direct democratic procedures in Germany that can be found on local and state levels. On the federal level there are no provisions for nationwide initiatives and referendums, except the reorganisation of states (Bundesländer). Direct democracy only refers to procedures where the electorate vote on factual issues, not on representatives. Thus, recalls and direct elections of representatives like mayors or heads of state (like in France or the USA) are not seen as direct democratic procedures.

Popular Legislation / Volksabstimmung (Volksgesetzgebung)

Popular legislation is included in the constitutions of all German states (Bundesländer). Laws and legal as well as constitutional amendments can be subject to it. The popular legislation process consists of three stages: the popular initiative, the popular demand, and the popular referendum.

Popular Initiative (Volksinitiative)

or Application for a Popular Demand (Zulassungsantrag)

The provisions for the first stage vary among the German states. A (relatively) small number of signatures need to be collected for a valid initiative or application. The difference between those procedures is how they will be handled after they had been filed. If a popular legislative process of a state requires a popular initiative, the state parliament has to deal with it in a plenary discussion. An application for a popular demand will only be checked for admissibility by the state government.

Popular Demand (Volksbegehren)

After admissibility of a popular initiative or of an application has been determined, and parliament has not adopt the initiative, a popular demand will be scheduled. Provisions for this stage of the popular legislation vary substantially. In Baden-Württemberg, for example, one sixth of the eligible voters (= 1.25 million people) have to sign the popular demand in town halls within two weeks. On the contrary, in Thuringia only one tenth of the eligible voters (= 200.000) have to sign the demand within four months. The collection of signatures is free, which means that one can sign the demand in public. Due to very strict provisions concerning popular demands, they have never taken place in some states (e.g. Baden-Württemberg) or have never been successful in others.

Popular Vote/Popular Referendum (Volksentscheid)

In case of a successful popular demand, parliament must deal with it in plenary discussion. If parliament rejects the content of the demand, a popular vote has to be held. The term “Volksabstimmung” (popular vote/referendum) is also used as a synonym for the whole popular legislative process.

Obligatory Referendums or Mandatory Referendum

In some states, like Hesse and Bavaria, constitutional amendments need to be approved by the people and a referendum has to be held. This kind of direct democratic procedure is common in the political system of Switzerland – not just in case of constitutional amendments, whereas in Germany it's rather rare.

Citizens' Initiatives and Citizens' Referendums

There are also direct democratic procedures on the local level. Provisions differ substantially between the states in terms of required number of signatures, excluded issues and approval quorums.

Etape na putu do direktne demokratije

OMNIBUS ZA DIREKTNU DEMOKRATIJU U NEMAČKOJ je građanska inicijativa koja se zalaže za realizaciju narodnog izjašnjanja na svim nivoima suvereniteta.

Najvažniji impuls za naš rad potiče od umetnika Jozefa Bojsa koji je 1971. osnovao „Organizaciju za direktnu demokratiju putem narodnog izjašnjanja“ sa kancelarijom u Diseldorfu. 1972. tu kancelariju je instalirao na izložbi „documenta 5“ u Kaselu i 100 dana je sa posetiocima razgovarao o „Proširenom pojmu umetnosti“ i „Direktnoj demokratiji“.

1987

Godinu i po dana nakon smrti Jozefa Bojsa, na izložbi „documenta 8“ (1987), kreće prvi OMNIBUS ZA DIREKTNU DEMOKRATIJU U NEMAČKOJ. Putuje 7 godina (737 etapa).

1988 - 1990

24. februar 1988. - Pokušaj prelaska u Istočni Berlin (Akcija Zapad / Istok): Zaustavljaju nas. Tek nakon Preokreta (nem. Wende) možemo da uđemo u Istočnu Nemačku gde pružamo podršku Novom forumu i „Okruglim stolovima“.

1987 - 1992

U sedam saveznih pokrajina se zalažemo za uvođenje opštinskih i pokrajinskih referenduma . Danas je to svuda zakonski regulisano. Svake godine se organizuje na stotine komunalnih građanskih odlučivanja. Tako raste Direktna demokratija odozdo.

1987 - 1992

Povodom „ponovnog ujedinjenja“ i ustavnog obećanja u preambuli saveznog ustava, 17. juna 1992, ispred zgrade Bundestaga u Bonu, na jednom stubu prikupili smo 1.074.239 potpisa za uvođenje narodnog izjašnjanja na nivou cele države

1993 - 1995

1993. iniciramo zahtev za održavanje narodnog izjašnjanja „Više demokratije u Bavarskoj“. Za 14 dana se upisalo 1.196.000 građana! Time je sam narod uveo jednu sprovodivu regulativu za građansko odlučivanje u opštinama i gradovima.

1996 - 2000

Podržavamo narodnu inicijativu „Škola u slobodi“, u saveznoj pokrajini Šlezvig-Holštajn, kao i zahtev za održavanje narodne inicijative za nezavisne sudije u Bavarskoj. U Minhenu pokrećemo građansko odlučivanje o učešću građana i transparentnosti gradskih finansija.

2001

U aprilu 2001. se plavi OMNIBUS, kao etapa u „iskustvenom polju čula i mišljenja“ postavlja na postolje u dvorcu Frojdenberg (Freudenberg). U OMNIBUSU se čuva 1.074.239 potpisa za narodno izjašnjanje na saveznom nivou. U njemu živi sedam pčelinjih zajednica koje proizvode med.

2000

U oktobru 2000. počinje putovanje drugog OMNIBUSA koji doprinosi uspehu zahteva za pokretanje narodne inicijative „Više demokratije u Tirinigiji“. 363.123 građanki i građana (18,3 % građana sa pravom glasa!) zahtevaju spuštanje barijera za narodna izjašnjanja u pokrajini Tirinigiji.

2002

Potaknuti iskustvom sa 17-godišnjom Janom Li Frank, u leto 2002. dolazimo na ideju da u okviru OMNIBUSA ponudimo praksu za učenike. U međuvremenu je 30 učenica i učenika iskoristilo ovu priliku, što je izuzetno obogatilo rad.

2006

U oktobru 2006. u saveznoj pokrajini Bremen, jedan zahtev za pokretanje narodne inicijative za bolje izborno pravo do te mere je uspešan da partije, bez referenduma, preuzimaju predlog zakona ove inicijative.

2001

3. maj 2001: Beli OMNIBUS na nebu iznad Berlina! Ovom akcijom OMNIBUS, zajedno sa udruženjem „Više demokratije“, započinje prikupljanje potpisa za narodno izjašnjanje na saveznom nivou (narodno izjašnjanje o narodnom izjašnjanju).

2003

13. marta 2003, zajedno sa udruženjem „Više demokratije“, tokom javne akcije ispred zgrade Bundestaga, predajemo predstavnicima svih partija, kao i potpredsednici Bundestaga 100.000 potpisa (po našem predlogu zakona, to bi bila „narodna inicijativa“).

2009

U aprilu 2006. smo pokrenuli „Akciju narodno izjašnjanje“, kod koje svako može odmah da se aktivira da bi se postiglo zakonsko regulisanje narodnog izjašnjanja na saveznom nivou. U opticaju je već oko 170.000 karata za ovu akciju. Vrhunac ove akcije su izbori za Bundestag 2009. www.aktion-volksabstimmung.de

Otada ...

... OMNIBUS, uvek od početka marta do kraja novembra, putuje kontinuirano po celoj Nemačkoj. Godišnje posetimo preko 100 gradova. Gde god se OMNIBUS pojavi, otvara se prostor za razgovor o ideji oličenoj u njemu

2002 - 2004

U junu 2004. građani savezne pokrajine Hamburg, putem referenduma, daju sebi najmodernije izborno pravo u svim savezним pokrajinama! Po prvi put glasači određuju kako će se sprovesti izbori! OMNIBUS je jedan od inicijatora ovog narodnog izjašnjanja, i aktivno učestvuje u svim fazama u Hamburgu!

... itd.

PLAN TURNEJE 04.09. – 14.11.2009

04.09.-06.09.	Vizbaden
07.09.	Bonn
08.09.	Minhen
09.09.-10.09.	Ljubljana
10.09.-12.09.	Zagreb
13.09.-15.09.	Sarajevo
16.09.-20.09.	Sofija
21.09.-22.09.	Skoplje
23.09.	Tetovo
24.09.-26.09.	Solun
27.09.-28.09.	Delfi
29.09.-10.10.	Atina
10.10.-11.10.	Leptokarija
15.10.-18.10.	Solun
20.10.	Aleksandropolis
21.10.-25.10.	Istambul
28.10.-29.10.	Bukurešt
30.10.-31.10.	Kluž
02.11.-03.11.	Beograd
05.11.-07.11.	Budimpešta
08.11.-09.11.	Bratislava
10.11.-12.11.	Beč
13.11.	Linc
14.11.	Minhen

www.democracy-in-motion.eu